

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/160/2021
Identifikačné číslo spisu: 2209210964
Dátum vydania rozhodnutia: 30.06.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:2209210964.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a sudcov JUDr. Mariána Sluka, PhD. a JUDr. Martina Holiča, v spore žalobcu Y. G., bytom v G., Y. XXXX/XX, zastúpeného advokátkou JUDr. Helenou Buzgóovou, so sídlom v Dunajskej Strede, Alžbetínske nám. 2, proti žalovaným 1/ F. G., bytom vo I. J. O. X, 2/M. G., bytom vo I. J. O. X, žalovaným 1/ a 2/ zastúpeným advokátom Mgr. Martinom Majerčíkom, so sídlom v Bratislave, Krajinská 30, 3/ S. G., bytom vo I. J. O. X, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, vedenom na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 9 C 130/2009, o dovolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 22. septembra 2020 sp. zn. 25 Co 37/2020, 25 Co 38/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalovaným 1/ a 2/.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Dunajská Streda (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 06. augusta 2019 č. k. 9 C 130/2009 -789 žalobu, čo do časti investície žalobcu do sporných nehnuteľností vo výške 38 585,76 € zamietol a žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania o nepriznaných investícií voči žalobcovi v rozsahu 100%. Okresný súd Dunajská Streda doplnčiacim rozsudkom z 19. septembra 2019 č. k. 9 C 130/2009 -799 doplnil rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda zo 06. augusta 2019 č. k. 9 C 130/2009 -789 o výrok, ktorým žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania z titulu zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti. Proti uvedenému rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca a proti doplnčiacemu rozsudku súdu prvej inštancie podali odvolanie žalovaní 1/ až 3/.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 22. septembra 2020 sp. zn. 25 Co 37/2020, 25 Co 38/2020 vo výroku I. potvrdil podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. Vo výroku II. napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. a napadnutý doplnčiaci rozsudok súdu prvej inštancie zmenil (§ 388 CSP) tak, že žalovaným 1/ až 3/ náhradu trov prvoinštančného konania voči žalobcovi nepriznal. Vo

výroku III. žalovaným 1/ až 3/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd uviedol, že v dôsledku premlčania žalobcom uplatneného nároku (o širšie vyporiadanie podielového spoluvlastníctva) nebolo možné žalobcovi priznať ním uplatňované právo, v dôsledku čoho bolo nevyhnutné žalobu v časti uplatnenia nárokov z titulu širšieho vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietnuť. Odvolací súd zároveň dospel k záveru, že vznesenie námietky premlčania žalovanými nie je možné považovať za výkon práva v rozpore s dobrými mravmi. Vo vzťahu k výroku o náhrade trov prvoinštančného konania dospel odvolací súd k záveru (pričom uvedený záver aplikoval aj vo vzťahu k nároku na náhradu trov odvolacieho konania), že v danom prípade boli dané dôvody hodné osobitného zreteľa a zároveň výnimočne okolnosti prípadu odôvodňujúce aplikáciu § 257 CSP. Odvolací súd bol toho názoru, že rozhodnutie o trovách konania pri zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva sa nemôže odvíjať iba od úvahy súdu o tom, čo bolo medzi stranami sporné a aké riešenie prijal súd. Naopak v takomto konaní, v ktorom sa jedná o rovnoprávnom vlastníckom práve všetkých spoluvlastníkov - strán konania, v ktorom všetci spoluvlastníci majú v konaní zhodné procesné postavenie žalobcov a žalovaných a v ktorom dopredu nemôžu presne predvídať konkrétne rozhodnutie súdu, keď súd s poukazom na § 142 OZ ani nie je návrhmi strán viazaný, pričom každý z odlišných návrhov jednotlivých strán môže mať rozumný a presvedčivý základ, sa spravidla ako spravodlivé východisko pre rozhodnutie o trovách konania javí, aby každá zo strán sama znášala svoje trovy konania a nebola povinná hradiť trovy iného spoluvlastníka, iba ak by pre to boli dané osobitné dôvody (ktoré v danom prípade neboli zistené). Uviedol, že takéto východisko aj podľa nálezu ÚS ČR z 12.12.2019, sp. zn. II.ÚS 572/19 zodpovedá právu spoluvlastníkov na ochranu vlastníctva zaručenému čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd. Odvolací súd bol preto toho názoru, že v danom prípade bolo dôvodným, hoci formálne úspešným žalovaným, ktorým by inak zásadne podľa výsledku sporu vznikol nárok na náhradu trov konania (§ 255 ods. 1 CSP), výnimočne, s použitím § 257 CSP, s prihliadnutím na dôvody hodné osobitného zreteľa daného prípadu (hoci nedôvodné presvedčenie žalobcu, že bol vlastníkom a s tým súvisiace zhodnotenie nehnuteľností žalobcom, z ktorého profitovali najmä žalovaní, neúspech žalobcu v širšom vyporiadaní z dôvodu premlčania) náhradu trov konania v celom jeho rozsahu, tak v časti o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva v užšom zmysle, ako aj v jeho súčasťi - v časti o vyporiadaní v širšom slova zmysle, nepriznať. S poukazom na popísané okolnosti prípadu považoval za spravodlivé, aby si každá zo strán znášala vlastné trovy.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu vo výrokoch II. a III. (o nároku na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania) podali dovolanie žalovaní 1/ a 2/ (ďalej aj „dovolatelia“ alebo „žalovaní“). Namietali, že odvolací súd im nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Zároveň namietali, že odvolací súd nesprávne právne posúdil otázku náhrady trov konania, keď mali za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP). Vo vzťahu k argumentácii o prípustnosti dovolania poukázali na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 387/2019. Žalovaní poukázali na odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, keď namietali arbitrárnosť, zmätočnosť, prekvapivosť a nesprávnu aplikáciu § 257 CSP odvolacím súdom. Závery odvolacieho súdu považovali za nesprávne, nedôvodné a neodôvodnené, pričom odvolací súd nedostatočne odôvodnil aplikáciu ustanovenia § 257 CSP a nedostatočne posúdil okolnosti týkajúce sa dôvodov hodných osobitného zreteľa. Rozhodnutie odvolacieho súdu považovali za prekvapivé, keďže nedostali priestor na vyjadrenie sa k tomuto prekvapivému postupu súdu. Mali za to, že odvolací súd sa nedôvodne odklonil od právnej úpravy v otázke náhrady trov konania, ktorú nesprávne právne posúdil. Mali za to, že v konaní mali plný úspech, a to v konaní na prvom stupni, ako aj na odvolacom súde. Žiadali, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutej časti výrokov II. a III. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalobca a ani žalovaná 3/ sa k dovolaniu žalovaných 1/ a 2/ písomne nevyjadrili.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu - žalovaní

1/ a 2/, v neprospech ktorých bolo rozhodnuté, zastúpených v súlade s § 429 ods. 1 CSP, skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), pričom dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. Dovolatelia v prvom rade vyvodzovali prípustnosť podaného dovolania na základe ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

8. Základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 CSP, dovolací súd skúma primárne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

9. Ústavný súd už v uznesení č. k. I. ÚS 387/2019-26 zo 17. septembra 2019 poukázal na to, že problematikou prípustnosti opravných prostriedkov podľa Civilného sporového poriadku sa zaoberal v uznesení sp. zn. I. ÚS 275/2018 z 15. augusta 2018 (rozhodnutie č. 74/2018 publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky 2018, s. 1270), v ktorom vyslovil: „Ustanovenie § 420 CSP zakotvuje prípustnosť dovolania v alternatíve buď proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, t. j. proti rozhodnutiu majúcejmu hmotnoprávny charakter, alebo proti rozhodnutiu, ktoré síce nemá charakter rozhodnutia o materii konania, t. j. nejde síce o rozhodnutie vo veci samej, ale ide o rozhodnutie, ktorým odvolací súd o danej otázke rozhodovanie končí inak ako meritórnym (hmotnoprávnym) rozhodnutím vo veci samej. Aj rozhodnutie vo veci samej (t. j. meritórne rozhodnutie) je svojou podstatou a svojimi dôsledkami rozhodnutím, ktorým sa konanie o predmete sporu končí, avšak pre účely posudzovania prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP takéto rozhodnutie nemožno zaradiť do skupiny rozhodnutí „ktorým sa konanie končí“, pretože pre tento účel je už zaradené do skupiny rozhodnutí „vo veci samej“. Za rozhodnutie, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom o danej otázke končí, teda možno považovať rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol o odvolaní inak ako jeho vecným prejednaním (t. j. rozhodnutie o odmietnutí odvolania alebo o zastavení odvolacieho konania), rozhodnutie odvolacieho súdu o zastavení konania z dôvodu späťvzatia žaloby po rozhodnutí prvoinštančného súdu a pred rozhodnutím odvolacieho súdu (§ 370 CSP) a uznesenie, ktorým odvolací súd potvrdil alebo zmenil prvostupňové uznesenie o otázke, ktorej vyriešenie sa týmto uznesením končí, pričom spravidla pôjde o uznesenie odvolacieho súdu, ktorými rozhodol o odvolaní proti uzneseniam podľa § 357 CSP, ktoré síce možno v dovolacom konaní preskúmať z dôvodov zmätočnosti uvedených v § 420 CSP, avšak z dôvodov zásadnej právnej významnosti sú v zmysle § 421 ods. 2 CSP z prieskumu dovolacím súdom vylúčené. Podľa § 357 písm. m/ CSP jedným z uznesení, proti ktorým je prípustné odvolanie a ktoré sú tak v danej nimi riešenej otázke s konečnou platnosťou preskúmateľné v rámci odvolacieho konania, je aj uznesenie, ktorým prvoinštančný súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania s konečnou platnosťou, takže rozhodnutie odvolacieho súdu o tomto odvolaní je v otázke nároku na náhradu trov konania rozhodnutím konečným (ktorým sa konanie v tejto otázke nároku končí, pozn.), a teda ho možno v zmysle už uvedeného považovať za rozhodnutie preskúmateľné v dovolacom konaní z dôvodov zmätočnosti ako rozhodnutie, ktorým sa konanie končí“. Ústavný súd z týchto záverov vychádzal aj v ďalších svojich rozhodnutiach (por. napr. nález I. ÚS

47/2021).

9.1. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že rozhodovanie o trovách konania je integrálnou súčasťou civilného sporového konania, a ako také spadá pod čl. 46 ods. 1 ústavy, prostredníctvom ktorého sa zaručuje každému základné právo na súdnu ochranu. Všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo strany sporu na súdnu ochranu. Či je základné právo na súdnu ochranu naplnené reálnym obsahom (čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 46 ods. 4 ústavy), určuje zákonná úprava náhrady trov konania obsiahnutá v Civilnom sporovom poriadku účinnom od 1. júla 2016 (§ 255 a nasl.). Procesné predpisy, ktoré upravujú rozhodovanie o náhrade trov konania, preto treba vykladať v súlade s takto vymedzeným obsahom a účelom základného práva na súdnu ochranu. Trovy vynaložené účastníkom konania (sporovou stranou) v spore musia byť v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania. Ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku alebo procesná ochrana proti takému tvrdenému nároku. Účelnosť sa v zásade dá stotožniť s nevyhnutnosťou alebo právnou možnosťou vynaloženia trov spojených s ústavne zaručeným právom na právnu pomoc v zmysle čl. 47 ods. 2 ústavy a trovy právneho zastúpenia sa vo všeobecnosti za účelne vynaložené trovy považujú. Trovy potrebné na účelne vynaloženie alebo ochranu práva sa však nemôžu posudzovať ako celok, a to aj keď má účastník (sporová strana) nárok na náhradu trov konania, pretože mal vo veci plný úspech, každý úkon alebo každé platenie trov treba posudzovať samostatne; to platí aj pre trovy právnej služby (viď. II. ÚS 78/03, III. ÚS 481/2015, IV. ÚS 83/2018).

9.2. Prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o náhrade trov konania pre existenciu vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP konštatoval dovolací súd vo viacerých rozhodnutiach (4 Cdo 155/2020, 2 Cdo 89/2020, 9 Cdo 68/2021).

10. Z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

11. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (napr. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 26/94). Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. Pod nesprávnym procesným postupom súdu treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa znemožnila strane realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jeho práv a záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces.

12. Do práva na spravodlivý proces sa premieta aj zásada voľného hodnotenia dôkazov, ktorá síce nie je výslovne upravená v ústavnom poriadku, ale má svoj ústavnoprávny rozmer, lebo vyplýva z princípu nezávislosti súdov a sudcov (čl. 46 ústavy). Táto zásada znamená, že záver, ktorý si sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Porušením práva na spravodlivý proces je nesporné aj situácia, ktorá nerešpektuje pravidlá vymedzujúce proces vyhľadávania, vykonávania a hodnotenia dôkazov, kedy v hodnotení skutkových zistení absentuje určitá časť skutočností, ktorá vyšla najavo, alebo boli kvalifikovane namietané, ale nižšie súdy ich právne nezhodnotili v celom súhrne posudzovaných skutkových okolností bez toho, aby dostatočným spôsobom odôvodnili ich irelevantnosť.

13. Prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nie je spôsobilá založiť dovolacia námietka žalovaných týkajúca sa nesprávnych skutkových zistení, nesprávneho hodnotenia súdom vykonaného dokazovania, či nesprávneho právneho posúdenia veci. Neúplnosť či nesprávnosť skutkových zistení, nesprávnosť týkajúca sa hodnotenia dôkazov súdom a ani nesprávne právne posúdenie veci nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považovaná za dôvod zakladajúci vadu konania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP (pozri R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000). Výnimkou sú iba rôzne závažné deficity v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), prípadne konajúcimi súdmi svojvoľné, neudržateľné alebo v zrejmom omyle prijaté skutkové závery, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Z podaného dovolania nevyplýva, že by o takýto extrémny prípad išlo.

14. Dovolací súd pri posudzovaní dôvodnosti všeobecne namietaného porušenia procesných práv žalovaných nezistil také nedostatky v postupe odvolacieho súdu, ktoré by odôvodňovali záver, že ich výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. odôvodnenie rozhodnutia zmätočné. Z obsahu preskúmaného rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že žalovaní sa s názorom odvolacieho súdu nestotožnili, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia.

15. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (napr. sp. zn. II. ÚS 4/94, sp. zn. II. ÚS 3/97, sp. zn. I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok. Ústavný súd v zmysle svojej judikatúry považuje za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej, alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (napr. sp. zn. IV. ÚS 150/03, sp. zn. I. ÚS 301/06).

16. V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj ústavného súdu platí, že judikatúra síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia; ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Ústavný súd vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03-30).

16.1. Nie je porušením práva na spravodlivý proces iné hodnotenie vykonaných dôkazov, skutkových tvrdení strán, ako aj iný právny názor súdu na dôvodnosť uplatneného nároku. Vecná spojitosť odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje každému účastníkovi konania, že vydaný rozsudok musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku.

17. Súdny nižších inštancií správne v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov vykonané dôkazy vyhodnotili jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti (§ 191 ods. 1 CSP), ako aj náležite rozhodnutie odôvodnili v súlade s náležitosťami vyplývajúcimi z § 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP.

18. Záver, prečo odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie považoval za dôvodné pri rozhodovaní o náhrade trov konania aplikovať ustanovenie § 257 CSP, bol dostatočne odôvodnený v bodoch 59. a nasl. odôvodnenia jeho rozhodnutia, v ktorých odvolací súd podrobne uviedol rozhodujúce argumenty, ktoré ho viedli k dôvodnosti použitia ustanovenia § 257 CSP, keď zohľadnil povahu predmetu konania (konanie o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva) a taktiež okolnosti spočívajúce v nedôvodnom presvedčení žalobcu, že bol vlastníkom a a tým súvisiacim zhodnotením nehnuteľnosti, z ktorého profitovali najmä žalovaní, neúspech žalobcu v širšom vyporiadaní z dôvodu premlčania. Práve

tieto špecifické okolnosti odvolací súd vyhodnotil ako dôvody hodného osobitného zreteľa (a výnimočné okolnosti prípadu) s poukazom na ustanovenie § 257 CSP. Súd považoval v danom prípade za spravodlivé, aby si každá zo strán znášala vlastné trovy konania. Uvedené okolnosti odvolací súd zohľadnil aj pri rozhodovaní o náhrade trov odvolacieho konania.

19. Rozhodovacia činnosť najvyššieho súdu i ústavného súdu dospela k záveru, že ak súd má v úmysle použiť moderačné právo v zmysle ustanovenia § 257 CSP alebo ak ho niektorá zo strán navrhne, musí súd umožniť protistrane, aby sa k tomu vyjadrila (k zámeru aj k dôkazom). Nie je možné, aby súd dospel k vnútornému presvedčeniu, že je potrebné aplikovať ustanovenie § 257 CSP a strane, ktorá by inak trovy získala, to neoznámil a táto by sa to dozvedela až z rozhodnutia. Súd v prípade použitia ustanovenia § 257 CSP je povinný „vytvoriť procesný priestor“ umožňujúci stranám sporu vyjadriť svoje stanovisko k prípadnému použitiu tohto ustanovenia [pozri k tomu rozsudok EŠLP Čepek proti Českej republike (sťažnosť č. 9815/10) ako aj nálezy Ústavného súdu ČR sp. zn. PL. ÚS 46/13 a sp. zn. I. ÚS 1593/15, tiež rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. MCdo 14/99 z 01.09.2000, uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 MCdo 17/2009, sp. zn. 5 Cdo 67/2010 či sp. zn. 3 MCdo 46/2012, nález Ústavného súdu SR č. k. I. ÚS 168/2018-22].

20. Aplikácie ustanovenia § 257 CSP sa domáhal žalobca v podanom odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie, v ktorom namietal aj nesprávnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie o náhrade trov konania o nepriznaných investícií voči žalobcovi (č. l. 806). Toto odvolanie bolo zaslané žalovaným 1/- 3/ na vyjadrenie a žalovaní zaslali súdu vyjadrenie k odvolaniu žalobcu (č. l. 990). Vyjadrenie žalovaných bolo následne doručené na vedomie žalobcovi (doručenka pripojená na č. l. 913). Zároveň žalovaní 1/ až 3/ podali odvolanie proti dopĺňaciemu rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku o náhrade trov konania z titulu zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti (č. l. 808 a nasl.). K uvedenému odvolaniu zaslal žalobca vyjadrenie, v ktorom sa podrobne vyjadril k otázke aplikácie ustanovenia § 257 CSP v predmetnom spore (č. l. 910 a nasl.). Vyjadrenie žalobcu bolo doručené na vedomie žalovaným (doručenka č. l. 914). Žalovaní v následnom vyjadrení sa vyjadrili k tvrdeniam žalobcu ohľadom dôvodov hodných osobitného zreteľa a aplikácie ustanovenia § 257 CSP v predmetnom spore (č. l. 916).

20.1. Z uvedeného vyplýva, že obom stranám sporu bol daný primeraný procesný priestor umožňujúci im vyjadriť svoje stanovisko k prípadnému použitiu ustanovenia § 257 CSP. Dovolatelia preto nedôvodne namietajú, že im nebola daná možnosť vyjadriť sa k zamýšľanému rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 257 CSP.

21. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd nepovažoval uplatnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP za opodstatnený, a preto dovolanie žalovaných 1/ a 2/ v tejto časti odmietol, lebo smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné v zmysle § 447 písm. c/ CSP.

22. Dovolatelia ďalej vyvodzovali prípustnosť dovolania vo vzťahu k dovolaním napadnutým výrokom rozhodnutia odvolacieho súdu aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ CSP. Dovolací súd uvádza, že prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP je v zmysle § 421 ods. 2 CSP vylúčená, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

22.1. Pretože v § 357 písm. m/ CSP je uvedené uznesenie o nároku na náhradu trov konania, je v zmysle § 421 ods. 2 CSP vylúčená prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o trovách konania (porovnaj napr. uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 4Cdo/71/2019, 7Cdo/276/2019, uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 56/2017, bod 27 a pod.).

23. Na základe uvedeného najvyšší súd dovolanie žalovaných 1/ a 2/ v tejto časti ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP, bez toho, aby sa zaoberal dôvodnosťou podaného dovolania.

24. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.